

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudce JUDr. Ladislavem Hejtmánkem ve věci

žalobkyně: **S. Y.**, narozena XXX
státní příslušnost Ukrajina, bytem XXX

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 6. 1. 2026 její žádost o udělení dočasné ochrany, zaevidovanou pod č. j. OAM-1095/DO-2026, z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., byl nezákonný.

II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně ze dne 6. 1. 2026, zaevidované pod č. j. OAM-1095/DO-2026, o udělení dočasné ochrany.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a žalobní argumentace

- [1] Žalobkyně podala žádost o poskytnutí dočasné ochrany, kterou žalovaný obratem označil jako nepřijatelnou a vrátil ji zpět. Důvodem bylo předchozí udělení dočasné ochrany v jiném členském státě podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále též „*Lex Ukrajina*“).
- [2] Žalobkyně s postupem žalovaného nesouhlasí, jelikož je toho názoru, že ke dni podání žaloby podmínky pro udělení dočasné ochrany v České republice naplnila, postup označuje za nezákonný zásah, odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, zvláště pak na jeho bod 32, a na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-753/23, *Krasiliva*, na judikaturu zdejšího soudu.
- [3] Skutkově uvádí, že utekla z Ukrajiny před válkou, chce svobodně žít v České republice.
- [4] Z výše uvedených důvodů požaduje, aby soud rozhodl, že zásah žalovaného, jenž spočíval ve vrácení žádosti o poskytnutí dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti, byl nezákonný, a aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením dané žádosti.

II. Vyjádření žalovaného

- [5] Žalovaný se k žalobě vyjádřil standardně, že navrhuje její zamítnutí, neboť svůj postup má v souladu se zákonem.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

- [6] Městský soud v Praze rozhodoval podle ust. § 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, nezákonnost zásahu posuzoval podle skutkového a právního stavu účinného v době konání zásahu.
- [7] Podle ust. § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
- [8] Soud se nejdříve zabýval otázkou, zda byly splněny podmínky, které judikatura správních soudů používá v souvislosti s posouzením, zda se v daném případě jednalo o nezákonný zásah. Jak dovodil Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, musí být kumulativně naplněny následující podmínky. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka), a to nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem či donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka). Tento zásah musí být

zároveň zaměřen přímo proti němu nebo musí být v jeho důsledku pro němu přímo zasaženo (5. podmínka).

- [9] Soud shledal, že podmínky č. 1, 2, 4 a 5 byly naplněny. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, podmínka přímého zasažení do práv žadatele (žalobce) je splněna vrácením žádosti o dočasnou ochranu z důvodu její nepřijatelnosti.
- [10] Soud tedy musel následně posoudit, zda byla splněna i poslední (3.) podmínka, tedy zda byl daný zásah ze strany žalovaného proveden jako nezákonný.
- [11] Soud na tomto místě předeseílá, že při posuzování žaloby je vázán podstatou žalobního návrhu. Z obsahu soudního spisu vyplynulo, že účastník získal dočasnou ochranu na Slovensku, což žalovaný vyznačil na žádosti. Na žádosti je uvedeno, že žalobkyně ke dni 24. 2. 2022 pobývala na Ukrajině, na Slovensku pobývala na základě povolení ze dne 13. 3. 2022. Ve vztahu k posouzení souladu ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina s uniijním právem se zdejší soud vyjádřil například ve výše citovaném rozsudku pátého senátu ve věci 5 A 103/2025. S těmito závěry se soud ztotožňuje, a proto na ně plně odkazuje i ve vztahu k nyní posuzované věci, jelikož nebyl shledán důvod se od daného právního názoru odchýlovat.
- [12] V bodě 27 daného rozsudku pátý senát k podstatě ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina uvedl: *„Koncipováním nového důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) měl zákonodárce v úmyslu překonat závěry dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu máji účinkem. Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), nová druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina není – ve světle práva EU – sama o sobě způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.“*
- [13] Následně v bodě 28 pokračoval takto: *„Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak již uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 21. 10. 2025, č. j. 17 A 123/2025-26, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je politickým (nikoli právním) aktem, z něhož bez dalšího nelze dovozovat legislativní důsledky, tedy ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Soud nadto nepominul, že oznámení dle § 3 odst. 3 je oznámením o riziku vyčerpání kapacit, nikoli oznámením o překročení kapacit (srov. znění čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně). Čl. 25 odst. 3 směrnice předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita, mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě vytvoření „nepřekročitelné procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity (argument a maiori ad minus). Alespoň prozatím tento nový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v právu EU, které stanoví minimální požadavky stran dočasné ochrany. V právu EU tedy nemůže vyvolávat ani žádné právní účinky. Proto nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně.“*

- [14] V bodě 29 pátý senát uvedl: „*Nadto soud poukazuje na to, že § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně zjevně arbitrárně rozlišuje mezi těmi žadateli, kteří žádají o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu. Dopady tohoto postupu pak nedůvodně tíží zejména ty žadatele, kteří k datu podání žádosti již (nadto z vlastní vůle) nedisponovali povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu.*“
- [15] Zdejší soud tak shledal, že byla splněna i třetí podmínka formulovaná v rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci 10 Azs 153/2016-52, tedy podmínka nezákonnosti provedení zásahu ze strany žalovaného.
- [16] Proto měl žalovaný i v nyní posuzovaném případě postupovat ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 (odstavce 72 – 75): „*Je nicméně nutné upřesnit postup stěžovatele pro ty případy, kdy Česká republika obdrží žádost o poskytnutí dočasné ochrany a zjistí, že ta je již poskytována v jiné členské zemi. Podle názoru NSS je v takovém případě nutné přijmout řešení nastíněné Komisí v jejím výše citovaném sdělení: Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 (Úř. věst. C 126I, str. 9), tedy že povolení k pobytu lze vydat pouze za předpokladu, že předchozí oprávnění k pobytu zanikne. Zajištění procesní realizace práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb v rámci Unie tedy v takovém případě vyžaduje, aby stěžovatel přijal žádost k věcnému posouzení a o skutečnosti, že není možné vydat druhé pozitivní rozhodnutí o poskytnutí dočasné ochrany za platnosti rozhodnutí již vydaného jiným členským státem, žadatele poučil. Pokud žadatel bude trvat na přemístění svého pobytu do České republiky, musí stěžovatel zkoumat, zda v důsledku vydání povolení k pobytu na území České republiky zanikne podle právní úpravy hostitelského státu tam vystavené pobytové oprávnění, jinak řečeno, zda má původní hostitelský členský stát úpravu analogickou českému § 5 odst. 8 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb. Pokud tomu tak bude, stěžovatel o žádosti věcně rozhodne. V takovém případě bude zabráněno situaci, aby po vydání pobytového oprávnění v České republice žadatel požíval práv plynoucích z dočasné ochrany nadále i v původním hostitelském členském státě. Pokud proto žadatel bude spadat pod čl. 2 Rozhodnutí Rady č. 2022/382, bude namíste mu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Odpovídající informace v tomto směru stěžovatel současně umístí do informačního systému členských států Temporary Protection Platform (TPD).“ Jestliže nicméně právní úprava hostitelského členského státu neobstahuje úpravu analogickou českému § 5 odst. 8 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., resp. se stěžovateli nepodaří zjistit, zda pobytové oprávnění v jiném členském státě v důsledku vydání povolení k pobytu na území České republiky zanikne, stěžovatel žadatele vyzve, aby sám učinil kroky ke vzdání se pobytového oprávnění v jiném členském státě, resp. jeho ukončení. Za tím účelem stěžovatel stanoví žadateli přiměřenou lhůtu a poskytne mu nezbytnou součinnost. Podstoupení těchto kroků musí následně žadatel stěžovateli doložit (např. kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu). Pouze pokud žadatel v přiměřené lhůtě stěžovateli nedoloží, že přijal kroky k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě, bude moci stěžovatel žádost zamítnout. V opačném případě pobytové oprávnění držiteli dočasné ochrany vydá. Odpovídající informace v tomto směru stěžovatel rovněž uvede v informačním systému TPD.*“

- [17] V této věci tak žalovaný nepostupoval, proto jeho postup není v souladu se shora uvedenou judikaturou, proto je žaloba důvodná, a soud zásah prohlásil za nezákonný a nařídil žalovanému, aby postupoval s ohledem na shora uvedené. Žalovaný ve vyjádření k žalobě výslovně uvádí, že žalobkyně figuruje v informačním systému jako bývalá držitelka dočasné ochrany na Slovensku, je tak plně naplněna podmínka pro aplikaci shora zmíněného právního názoru.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

- [18] Z výše popsaných důvodů došel zdejší soud k závěru, že žaloba je důvodná, jelikož se žalovaný dopustil nezákonného zásahu. Proto soud výrokem I. tohoto rozsudku určil, že žalobcem tvrzený zásah je nezákonný. Výrokem II. soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování práva podat žádost o dočasnou ochranu. Zároveň žalovanému tímto výrokem přikázal obnovit stav, který panoval před tím, než byla žádost vrácena pro nepřijatelnost.
- [19] Soud o žalobě rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Účastníci řízení nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Skutkové okolnosti případu (datum opuštění Ukrajiny, vstup na Slovensko) nebyly mezi účastníky sporné, nebylo tak nutné tyto skutečnosti zjišťovat dokazováním.
- [20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl výrokem III. dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož řízení je osvobozeno od soudních poplatků, a ze spisu není patrné, že by žalobkyně měla nějaké náklady řízení, soud rozhodl jak je uvedeno ve výroku.
- [21] Pro úplnost soud uvádí, že vzhledem k tomu, že meritorní rozhodnutí vydal ve lhůtě pro nařízení předběžného opatření, již nemusel rozhodovat o tomto návrhu žalobkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 11. února 2026

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu